

Phẩm 13: VUA BÌNH-SA THỪA HỎI

Bấy giờ Xa-nặc
Đ dẫn ngựa đi rồi
Tâm ngài vắng lặng
Bước đi khoan thai
Như Sư tử chúa
Xé tan các lưới
Chuyên tâm một hướng
Vui sống núi rừng.
Thân hình vôi vọi
Mắt sáng nhìn khắp
Vào trong rừng cây
Như trời vào mây
Tuy bước một mình
Đức như đại chúng
Trong mang đầy lành
Phước hiện ra ngoài.
Vừa đi vừa tự nghĩ:
Không nên mặc lụa là.
Bỗng thấy Đế Thích hóa
Thợ săn mặc ca-sa.
Thái tử nhân đó nói:
“Ngươi chớ mặc đồ này
Áo lụa vàng ta đổi
Lấy ca-sa của ngươi.”
Thợ săn liền cởi trao
Chân ca-sa mặc lan
Đổi xong, hiện Đế Thích
Bỗng nhiên bay lên trời.
Thái tử mặc ca-sa
Thân hình tươi sáng ra
Như trăng thu tròn sáng
Mây tía vây chung quanh.
Rừng rậm có Phạm chí
Ở ẩn học Thần tiên
Thấy Thái tử đi đến
Trong lòng đều ngạc nhiên,
Ngắm nhìn kỹ Thái tử
Không thể vẽ lại Ngài
Hoài nghi một hồi lâu
Tụ lại cùng bàn tán
“Phải chăng là Bắc đẩu
Thứ tám, ngoài bảy sao”
Hoặc nói: “Ngủ trên ngựa

Xuống đi xem thế gian.”
Hoặc nói: “Nhìn thân Ngài
Nhất định là đức thân
Hoặc là vua mặt trời
Hoặc vua mặt trăng xuống.”
Trong số đó có một
Phạm chí thông đạt nói:
“Chắc không phải trời Phạm
Tự xuống đến rừng này.
Do Phạm chí chúng ta
Giữ hành thuần thực nên
Muốn nguyện cầu ta thỏa
Nên đi đến rừng này.”
Đã bàn luận như thế
Đồng thanh bảo nhau xong
Thân nặng nề Phạm chí
Bỗng nhiên liền nhẹ tênh.
Bồ-tát hỏi Phạm chí:
Họ tu đạo thuật gì?
Nên học hay không nên?
Có một Phạm chí đáp:
“Hay thay! Ngài đức mẫu
Ý quyết rất sâu xa
Sức trai tráng trẻ đẹp
Biết sinh tử dục nơ
Xin phải xem xét kỹ
Đạo Nê-hoàn sinh Thiên
Người ưa thích diệt độ
Đó đáng gọi là người.
Nếu lòng đã quyết định
Bậc ưa thích vô vi
Hãy mau mau đi đến
Chốn rừng núi thanh tịnh
Ở đó có vị tiên
Tên là Vô Bất Đạt
Ông được mắt nhìn kỹ
Quán thấy gốc Nê-hoàn.
Như nay ta quán sát
Xét kỹ ý của Ngài
Điều ông ấy tu học
Phải chăng hợp ý Ngài?
Mặt như vầng trăng tròn
Lưỡi như cánh hoa sen,
Chắc chắn sẽ uống hết
Biển trí tuệ sâu xa.”

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Nhìn Bồ-tát cất bước
Như vua trắng xuống trần
Bấy giờ các Phạm chí
Đều khen: “Chưa từng có!”
Tâm đều sinh hớn hở
Như biển sâu dậy sóng
Trong lòng vui hớn hở
Như đêm tối, trăng soi.
Thái tử thấy bọn họ
Sở học nhiều vô ngần
Bộc lộ các thân hình
Lòng thương xót mới than:
“Sao ác thật quá lắm
Bị ngu si mê hoặc
Thế gian đáng thương xót
Mê lầm buộc vào khổ.”
Tâm nghĩ không tôi, ta
Giống như voi đầu đàn
Bỗng nhiên thấy sợ hãi.
Ra khỏi rừng lửa hừng
Ánh sáng màu vàng chói
Chiếu ngời mé cây rừng
Như mặt trời mùa thu
Lướt đi trên mây xanh.
Nhìn sông Hằng cuộn cuộn
Chảy về biển mênh mông
Dùng bày ngỗng trời trắng
Làm chuỗi ngọc trắng trong.
Dùng thế sóng nhồi lớn
Làm vòng xuyên ngọc báu
Đến bên cạnh sông Hằng
Giống như vua thân biển
Dùng trăm phước đức tướng
Trang nghiêm khắp thân Ngài.
Vào ở trong sông Hằng
Các dòng đều lắng trong
Tất cả thân dưới sông
Theo xuống nghinh tiếp Ngài.
Trải qua trong chốc lát
Như bày nhận đầu đàn
Khi qua khỏi sông Hằng
Biết nên đi đúng thời
Bỏ đi ý cống cao
Vào cung vua khát thực,
Mặc y phục Sa-môn

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Ca-sa màu mộc lan
Giữ các căn vắng lặng
Bước đi đúng oai nghi.
Thấy thể tướng Thái tử
Công đức cao vời vợi
Y vắng lặng đang mặc
Màu hợp hạnh sạch trong,
Nhân dân đều ngạc nhiên
Trỗi lên niềm vui mừng
Ngắm kỹ thân Bồ-tát
Đôi mắt nhìn không rời
Nhóm lại xem Bồ-tát
Tâm họ không nhàm chán.
Công đức đời trước đủ
Các tướng đều cụ túc
Giống như hoa sen màu
Đủ màu ngàn loại bông
Mọi người đều thưởng ngoạn
Như ong nhóm hoa sen
Chỗ đã do đích đến.
Mọi người đều đi theo
Như các căn của người
Theo tâm chạy xoay vòng,
Nhân đó truyền gọi nhau
Khen ngợi công đức Ngài
Lời rằng: Xem người ấy
Của báu trong loài người.
Ngắm kỹ đôi mắt Ngài
Vẻ mặt đẹp tuyệt vời
Ví như đồng vàng báu
Trong đó có báu xanh.
Được ánh sáng bao quanh
Tướng đức gom nhóm thành
Dung mạo rất hòa hợp
Tướng tốt đều đầy đủ
Như thu hút mọi người
Mọi mắt hướng theo Ngài
Chăm chăm nhìn ngắm mãi
Mà không thấy thỏa mãn,
Giống như gặp bão tuyết
Lạnh cóng như cắt da
Mọi người tranh tới trước
Như được sưởi lửa ấm.
Các cô gái quý tộc
Đều vội ra khỏi nhà*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Như trong đám mây nổi
Rực rỡ phát ánh chớp
Thí như cây Vô ưu
Cành hoa lá sum suê
Bị gió thổi oằn xuống
Cúi lễ Đức Thích-ca.
Đứa bé trên tay mẹ
Miệng liền rời vú mẹ
Mãi mê nhìn Bồ-tát
Quên cả việc đòi bú.
Người dân trong toàn thành
Đều tranh nhau khen ngợi,
Đều nói rằng đẹp quá
Tốt quá, xinh xắn quá.
Khi ấy có người nói
Lại có người vội nói
Như ăn bánh ngào mật
Người ngon, kẻ không ngon
Nhưng hình tướng Thái tử
Nếu khen riêng một việc
Một lời không nói đủ.
Các đức khéo chứa nhóm
Xét kỹ các biểu hiện
Các lành đều hiển lộ
Dùng trang điểm thân thể
Người sượng mắt, thỏa lòng.
Các hoa làm đẹp Ngài
Thơm dịu cảm tâm người
Giống như tiết dương xuân
Rực rỡ và sáng ngời.
Hạnh quả thời xa xưa
Mà sao không lòng Từ!
Dáng vẻ trời đầy đủ
Không làm vua mặt đất
Tài năng ai cũng rõ
Mà đi xin người khác.
Ai bố thí người đó?
Tính ra không thể bàn.
Bấy giờ vua nước ấy
Hiệu là vua Bình-sa
Ở trên cao quan sát
Xa thấy Thái tử đi
Ngài liền hỏi các quan:
“Người đi kia là ai?”
Dung mạo rất tươi sáng

Mà mặc y màu xấu.”
Quan theo hầu liền tâu
Nói rõ dòng họ người
Vua truyền quan hầu cận:
“Xem đi về nơi nào?”
Ăn xong, ở ngoài thành
Lên núi Bàn tháp cao
Ánh sáng chiếu rực rỡ
Như mặt trời lên non.
Bấy giờ vua Bình-sa
Cùng tùy tùng theo lên
Vua đến núi Bàn tháp
Phục sức, hình dung đẹp
Người hầu cầm lọng quý
Bước sư tử khoan thai,
Vua bèn xuống xe báu
Bước từng bước lên núi
Thấy Ngài ngồi một mình
Các căn đều vắng lặng
Ví như vầng trăng tròn
Vằng vặc giữa vầng mây
Như sắc tượng các pháp
Bỗng nhiên hóa hiện ra,
Ý rất đổi kinh ngạc
Bèn bảo các quan rằng:
“Người có hình mạo đó
Dáng dấp rất dễ thương”
Nay đây phải giữ gìn
Trở thành đức lành lớn.
Nay xem các lành đó
Mềm mại mà dịu dàng
Nhìn qua tướng tốt ấy
Chỉ Phật mới có thôi!”
Dứt bỏ tâm kiêu mạn
Khiêm cung làm lễ Ngài
Nhà vua nhân lúc đó
Bèn hỏi han Bồ-tát
Vua với ý thanh tịnh
Ngồi lên tảng đá xanh
Liền thưa hỏi Bồ-tát
Nhân đó nói kệ rằng:
“Tổ tiên của Thái tử
Xuất từ vua mặt trời
Đang lúc tuổi trai trẻ
Hình dung chiếu sáng ngời

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Chẳng rõ duyên có gì
Mà khởi phát ý này:
Khát thực để tự cứu
Chẳng chịu ngôi ngôi vua.
Dáng đẹp rất rực rỡ
Đã chứa lành nhiều rồi
Giống như cây Diêm-phù
Hoa lá đẹp sum suê
Mặc áo ca-sa này
Giống như dùng cỏ bọc
Như hoa cây sợ tuyết
Không dám phô vẻ đẹp.
Thái tử nên phục sức
Các vật báu cõi trời
Nay y màu xấu này
Lạ thường chẳng xứng đâu!
Nếu có vật thanh khiết
Có chút dơ bám vào
Thì hiện ra lồ lộ
Không cách gì bôi bỏ.
Cánh tay dài rất đẹp
Giống như cột vàng tía
Nên trang sức bảy báu
Nên cầm chiếc cung đẹp
Có đôi tay như thế
Chỉ dùng để bố thí
Chẳng nên dùng tay ấy
Theo người để xin ăn.
Nếu Ngài giữ khiêm kính
Chẳng nhận ngôi vua cha
Nay ta rất yêu kính
Mời Ngài đến nước hèn
Hưởng của nước Ma-kiệt
Có tất cả vinh hoa
Nếu muốn khắp đất đai
Kẻ hèn sẽ đỡ dần.
Như đức tướng của Ngài
Nhận cõi trời xứng hơn
Chỉ dùng tay nắm giữ
Cõi trời đâu nhọc gì?
Như nay trời Đế Thích
Còn ra làm tôi người
Huống chi trên đất này
Như các vua chúng ta.
Ta không chán pháp lành

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Cũng không lo giữ nghĩa
Chưa phải lúc bỏ nhà
Lòng ta có ngờ này:
Như mới đầu trai trẻ
Qua rồi chí yếu kém
Đã điều phục các căn
Như dàm ngựa dẽ vằn
Tu tuệ, tự giữ giới
Mặt mũi các hạnh lành
Phát hiện hạnh đời trước
Kịp gặp gốc thiện xưa,
Qua thời gian lớn khôn
Đó là Pháp đáng kính
Tuổi cao ý đã điều
Không đuổi theo các dục
Vì vậy nên không thể
Làm khổ cực thân thể.
Nay đã được phước lành
Nên thuận lý an hưởng
Sáu căn nên hưởng dục
Như nước đầy phải thoát,
Sau đó mới đi tìm
Pháp giải thoát cam lộ.
Dung mạo Ngài sáng ngời
Vượt qua ánh mặt trời
Đức Ngài đã vượt khỏi
Người đời và các trời
Từ xưa chưa từng nghe
Và cũng chưa từng thấy.
Hình mạo Ngài như vậy
Người xem đều ngạc nhiên
Như nay thấy phong cách,
Hành động của Thái tử
Lại xét ý chí Ngài
Mạnh mẽ và vững chắc
Giống như đá vệt sâu
Bày cá lợi dưới ấy
Ở trên tuy không hiện
Xem sao động biết ngay.
Nay thấy các khuôn phép
Tiềm ẩn trong thân này
Quyết định soi sáng rõ
Chỉ bày ngôi Thánh vương.
Sự nhiệm mầu như thế
Người phước mỏng không có

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Danh hiệu thật tốt đẹp
Không về, không là con.
Dù khiến tâm nghi ngại
Trở về thẹn tông môn
Đã mặc áo Sa-môn
Vì sao lại bỏ đi?
Các đời vua trước kia
Đến các vua sau này
Tuổi trẻ chuộng ngôi vị
Đến già đều bỏ nhà”
Bình-sa nói việc đó.
Dẫn nhiều việc so sánh
Chua cay lại không thiếu
Thân khiêm, lời kính bà
Xem ra ý Bồ-tát
Như núi Thái không lay
Giữ lành nhìn lặng lẽ
Tịnh tâm nghe đáp lời.*

